

The Stockholm School of Economics
Department of Accounting and Financial management
Bachelor Thesis
Maj 2020

Samband mellan Ekonomisk och Sportslig Prestation

- En fallstudie av svenska fotbollsklubbar

Hamza Ali

24203@student.hhs.se

Abstract

During the last decades, football has evolved to become much more than rolling a ball on the football field. Football clubs all over the world have experienced an increase in revenues, wages and player transfers. However, there have also been cases where clubs have struggled financially and affected the sporting performance. This has resulted in the need for football clubs to have a devised strategy with a focus on both the financial and sporting side. Previous empirical studies have found evidence that there is a link between financial performance and sporting performance for clubs playing in the bigger leagues in Europe, where a club's financial conditions affect their performance on the football field. The purpose of the study is to see if previous studies' conclusions are applicable in Swedish football, where the study is designed to understand whether there is a connection between financial and sporting performance for clubs in Sweden. In line with previous research, I find strong links between financial and sporting performance and that the financial conditions of a club play a significant role in the team's performance on the football field even for Swedish clubs. There has been a positive relationship for variables connected to a club's staff and a negative relationship for variables dealing with change in turnover and choice of financing.

Handledare: Katerina Hellström

Nyckelord: ekonomi, fotboll, kommersialisering, sportslig framgång, Allsvenskan.

Författarens tack: Jag vill tacka Katerina Hellström för stödet och all feedback som väglett mig under arbetets gång.

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Problembakgrund	3
1.2 Syfte & frågeställning	5
1.3 Bidrag	6
1.4 Avgränsning	6
1.5 Uppsatsens struktur	6
2. Teoretisk referensram	7
2.1. Ekonomisk framgång	7
2.1.1 Sports Management	8
2.2. Sportlig framgång	8
2.3. Empiriska studier	10
2.4 Hypoteser	12
3. Metod	14
3.1 Val av metod	14
3.2 Urval	14
3.2.2. Bortfall	15
3.3 Insamling av data samt källkritik	15
3.4. Analys av data	15
3.5 Beskrivning av variabler	18
3.5.1 Ekonomiska variabler	18
3.5.2 Sportsliga variabler	19
3.5.3 Lista av samtliga variabler	20
3.6 Validitet och reliabilitet	21
3.7 Metoddiskussion	21
4. Resultat	23
4.1 Statistisk beskrivning	23
4.2 Korrelationsanalys	24
4.3 Regressionsanalys	26
5. Analys och diskussion	28
5.1 Analys av resultat	28
5.2. Soliditet	28
5.3 Konsolideringsgrad	28
5.4 Nettoomsättning	29
5.5 Personalkostnader	30
5.6 Spelarförvärv	31
6. Slutsats	33
7. Begränsningar och förslag till vidare forskning	33
Källförteckning	35
Bilagor	39

1. Inledning

För de flesta människor ses fotbollen idag som en fritidsaktivitet och underhållning som spelas mest för att ha det kul. Det är den sport som utövas mest och flest av alla i världen. Däremot, under de senaste åren har fotbollen förändrats och är numera mer än den sport som många föreställer sig. Även om supportrar alltjämt är den mest essentiella pusselbiten inom sporten, har förändringen som pågått under de senaste decennierna förvandlat fotbollen till att bli en mycket vidsträcktare verksamhet med ett business-fokus vars inverkan på samhället varit oerhörd. Fotbollsklubbarna har gått från att vara lokala föreningar till att numera agera som vinstmaximerande verksamheter, där vissa klubbar även börsnoterats (Szymanski, 1998). I takt med att omsättningen och kommersialiseringen tilltagit avsevärt på senare tid, har ekonomins betydelse för fotbollsklubbar vuxit, något som medfört att sporten kunnat utvecklas till att bli ett globalt kultur- och samhällsfenomen som berör människor runt om i världen (Västerbottenkuriren, 2013). Det handlar idag inte enbart om de sportsliga framgångarna en klubb åstadkommer eller vad supportrar upplever på läktaren, utan den affärsmässiga aspekten är minst lika viktig. Fotbollen har vuxit till att bli en marknad där förmögenheter och resurser börjar spela en allt mer betydande roll.

1.1 Problembakgrund

Kommersialiseringen av fotbollen har förändrat inkomststrukturen för fotbollsklubbar till stor del. Tidigare var intäkterna som en klubb erhöll vid en fotbollsmatch den största inkomstkällan. Numera kommer en stor del av inkomsterna genom intäkter som härrör från tv-rättigheter, sponsorer, spelarförsäljningar och andra icke-fotbollsaktiviteter (Deloitte, 2019). Innan kommersialiseringen tog fart under 1990-talet, var syftemålet för fotbollsklubbarna att uppnå maximal sportslig framgång och inte att maximera vinsten (Dejonghe, 2008). Klubbägarna hade uppnått framgång vid sidan om fotbollen och deras motiv att investera i sporten handlade mer om status, makt eller intresse där vinstmaximering inte betraktades som en motivationsfaktor. I takt med den förändrade strukturen inom sporten, med globaliseringen och kommersialiseringens ökade anseende, valde de europeiska toppklubbarna att justera sina strategier. Idag har den professionella fotbollen transformerats till en konsumentinriktad tjänst där kortsiktig nytta prioriteras (Dejonghe, 2001).

En viktig förändring som fått fotbollen att förändras är Bosman-domen år 1995. Den europeiska gemenskapens domstol beslutade att modifiera det dåvarande

spelarövergångssystemet, där en klubb som hade spelare med ett utgående kontrakt ändå fick avgöra om de skulle sälja spelaren eller inte. Med förändringen fick spelare som hade ett utgående kontrakt istället fritt välja sina nya klubbar, något som Andreff & Staudohar (2000) åsyftar ha inneburit löneförhöjningar och större affärsmässig påverkan för fotbollslagen. De strukturella omställningarna har utformat ett annat sätt att förstå fotbollen och detta berör alla intressenter. Klubbarna måste ta hänsyn till två slags prestationer, där de å ena sidan behöver ta i beaktande den sportsliga framgången som är viktigt för supportrarna, medan å andra sidan uppnå de förväntade finansiella nivåerna för att kunna säkerställa att klubben bedrivs vidare ((Carlsson-Wall et al., 2016; Dimitropoulos & Limperopoulos, 2014; Dimitropoulos, 2014; Szymanski, 1998).

Fotbollen i Sverige har upplevt likadana förändringar och transformationer som den globala fotbollsvärlden fått erfara under de senaste årtiondena. Sporten är en oerhört central del i det svenska samhället, där både spelare och ledare såväl som supportrar och sponsorer är djupt engagerade (Peterson, 2003). Förändringen som de svenska klubbarna fått uppleva har sin bakgrund i avskaffandet av amatörreglerna år 1967, som bedöms vara en av grunderna till varför kommersialiseringen och professionaliseringens bemärkelse i fotbollsklubbar ökat avsevärt (ibid). Tydliga tecken som påvisar kommersialiseringens framfart inom fotbollen är hur matcherna är "spridda över alla veckans dagar", att klubbarna numera investerar på dyrbara spelare men där de tjänar tillbaka pengarna från tröjförsäljningar samt ökad efterfrågan på matchbiljetter (Peterson, 2003). Media och betal-TV ses som de två mest inflytelserika faktorerna för kommersialiseringens framfart i fotbollen, där de satsar oerhörda summor. Det, tillsammans med spelarförsäljningarna, ses som en förutsättning för fotbollens fortsatta tillvaro. Samtidigt övergår fotbollsklubbarna numera till offentligt ägda aktiebolag, där den här typen av omstrukturering fått klubbarna att ändra fokus och se fotbollen som en plattform för ekonomiska aktörer att införa nya strategier och tjäna mer pengar (Crocì & Ammirante, 1999).

Som en följd av den allt försämrade finansiella ställning samt den mediala uppståndelsen över misshandeln av ekonomin hos fotbollsklubbarna i Sverige, valde det Svenska Fotbollsforbundet, som är det största idrottsliga organisationen i landet, att införa ett reglemente vars främsta syfte var att granska de svenska klubbarnas ekonomiska tillstånd (Eckerström et.al, 2003). Den viktigaste regeln är att klubbarna inte får uppvisa ett negativt eget kapital, vilket innebär att skuldfinansierade medel inte är tillräckliga för att kunna spela i Sveriges högsta divisioner. Ägarna är tvungna att till viss del finansiera med egna insatser i

klubben. Införandet av elitlicensen har givit till följd i att klubbarna förmås kunna visa prov på god finansiell ställning för att sålunda kunna spela i Allsvenskan och därmed fortsätta bedrivandet av föreningen.

De väldiga förändringarna som inträffat fotbollen har medfört att ett skifte uppstått hos klubbar, både i Sverige men även internationellt (Rohde & Breuer, 2016). Ökade prispengar och intäkter från internationella turneringar har gjort att det finns ekonomiska incitament för lag att spela i europacup-tävlingar. Däremot har det inträffat att klubbar i Allsvenskan som upplevt framgång i Europa, inte lyckats rent ekonomiskt på längre sikt (Haugen & Solberg, 2010). Ett tydligt exempel är Helsingborgs IF, som år 1999 vann Allsvenskan och därmed fick möjligheten att delta i turneringen Champions League. Framgången i Europa resulterade i en intäkt på 52 miljoner SEK, en siffra som var helt ovanligt i svensk fotboll vid den tiden. Efter ett par år uteblev framgången på fotbollsplanen, något som resulterade i ekonomiska problem och risk för degradering. Vad detta åskådliggör är att det föreligger en friktion mellan ekonomi och sportslig prestation, där en klubb har förväntningar på sig från supportrar och andra utomstående samtidigt som de måste konkurrera på en sportslig nivå för att inte riskera hamna i en negativ trend. Införandet av det ekonomiska reglementet, medias större inflytande samt den sportsliga prestationen har gjort att det blivit allt viktigare för fotbollsklubbarna att det råder en balans mellan den finansiella och sportsliga prestationen.

1.2 Syfte & frågeställning

Syftet med denna studie är att undersöka och studera sambandet av en potentiell korrelation mellan ekonomin i en klubb samt sportslig prestation för att skapa en bredare förståelse för om och således hur dem båda förhåller sig till varandra. För att kunna förstå detta har denna frågeställning formulerats;

”Finns det ett samband mellan sportslig och ekonomisk prestation?”

Som framgår har fotbollen blivit en marknad som växer allt mer på en global nivå, där pengarna som omsätts i sporten enbart ökar för varje år. Just denna utveckling har väckt stort intresse bland forskare och ekonomer. Tidigare studier har främst fokuserat på elitklubbarna i England och Spanien vilket har indikerat på att det råder ett samband mellan ekonomi och sportslig prestation (Szymanski & Smith, Barajas & Rodriguez). Men om det ena påverkar den andra eller om resultaten från de tidiga studierna är applicerbara i Allsvenskan går däremot att

diskutera. Därför är det än mer intressant att veta hur den sportsliga prestationen kan påverka en klubbs ekonomiska utveckling och även hur den ekonomiska utvecklingen kan påverka den idrottsliga prestationen.

1.3 Bidrag

Denna studie bidrar till den befintliga litteraturen och ökar kunskapen om ekonomisk och idrottsprestanda inom svensk fotboll, trots skillnaden i kvalitet och reglemente jämfört med andra större ligor i världen.

1.4 Avgränsning

Studien avgränsas till elitfotbollsklubbar på herrsidan som spelat i den högst rankade officiella ligan i Sverige, Allsvenskan, mellan år 2009–2019. Anledningen till att Allsvenskan har valts beror på att det är den största ligan i Sverige där ekonomiska möjligheter spelar en betydande roll.

1.5 Uppsatsens struktur

Studien består av sju avsnitt. I avsnitt 2 introduceras empiriska studier och teorier om ekonomi och sportslig prestation för fotbollsklubbar. I avsnitt 3 förklaras metodiken och utformningen av studien. Vidare, i avsnitt 4 presenteras beskrivande statistik samt korrelations- och regressionsanalyser. Analys av testresultaten följer därefter i avsnitt 5, där varje variabel som tillämpats i studien diskuteras. I avsnitt 6 presenteras studiens slutsatser. Förslag till ytterligare forskning under avsnitt 7 avslutar studien.

2. Teoretisk referensram

I detta avsnitt ges en teoretisk bakgrund som studien bygger på. Inledande ges en grund i hur fotbollsklubbar definierar ekonomisk- och sportslig framgång samt se hur skillnaden i sättet man ser på framgång har för betydelse för klubben i stort. Vidare ges en förklaring av begreppet sports management och dess påverkan på hur fotbollsklubbar hanterar deras affärsmässiga resurser. Slutligen granskas litteratur i form av tidigare empiriska studier och hypoteser utformas.

2.1. Ekonomisk framgång

Ekonomisk framgång handlar om balans, perspektiv, kunskap, värderingar samt hur man definierar vad som är viktigast för ens välgång (Kay, 2017). För vissa handlar det om att sträva efter att få ”mer”, mer som i rikedomar eller frihet. För andra tolkas idén om ekonomisk framgång som ”mindre”; som i mindre skuld, stress och besvär (Ibid). Ekonomisk framgång för fotbollsklubbar handlar om deras förmåga att skapa värde till sina intressenter (Bornebusch & Theorin, 2018). För att klubbarna ska uppnå ekonomisk framgång och överleva de komplicerade finansiella förhållandena i fotbollsindustrin krävs det i sin tur en god företagsstyrning, något som starkt kopplas till sports management som kommer att beskrivas under nästa rubrik (Akhilesh, 2013). Vidare konstaterar Samagaio et.al. (2009) att ett vinstfokus är avgörande för fotbollsklubbar, då de arbetar på liknande sätt som sedvanliga företag där man strävar efter att matcha verksamheten med de ekonomiska målsättningarna. En ekonomisk målinriktning av fotbollsklubben medverkar till att bedöma och formulera de idrottsliga målen (Rohde & Breuer, 2016). Det är där begreppet sports management kommer in, då det handlar om för varje enskild klubb att kontrollera att det finns betryggande inkomster som gör att de kan fortsätta vara verksamma och tillförsäkra nya investeringar i lag och faciliteter.

I studien gjord av Karlsson & Franklin (2014) intervjuades ekonomi- och sportchefer hos ett antal allsvenska klubbar där de fick beskriva deras syn på ekonomisk framgång. Slutsatsen var att ekonomisk framgång inte har någon betydelse för allmänheten, utan snarare är ett internt verktyg för att nå framgång på fotbollsplan. Exempelvis ansåg sportchefen i Helsingborgs IF att finansiell välgång syftade till att ”föreningen lyckas bygga en buffert där kapitalet används för att göra sportsliga satsningar”. Dessutom hävdade han att en klubbs ekonomiska resultat borde vara noll, men att en förening med större finansiella resurser kan investera mer på laget

vilket leder till framgång på fotbollsplanen. En annan respondent beskrev ekonomisk framgång som att ständigt ha ett eget kapital på tio miljoner kronor för att därmed vara kapabel till att hantera potentiella förlustår samt år där insatserna på fotbollsplanen sviktar (Karlsson & Franklin, 2014).

2.1.1 Sports Management

Sports Management är ett relativt modernt fenomen som behandlar hur klubbar arbetar med de affärsmässiga resurser som finns inom sportindustrin. Begreppet kommer ursprungligen från USA och är baserat på termen "matchday income", som syftar till att försöka bli lönsamma genom olika sportevenemang (Johansson, 1994). På senare tid har sports management likaledes fått mer utrymme inom den svenska elitidrotten. Huvudtanken med konceptet är främst att en idrottsklubb ska förmå bli självfinansierade utan någon support från externa bidrag (Ibid). Den är i högsta grad avsedd till den affärsmässiga idrotten och utgörs av olika delar som är anslutna till sporten (Olson & Sund, 2002). Mats Johansson utvecklar konceptet vidare i sin bok "Sport och pengar" och förklarar att för elitklubbar inom fotbollen är det avgörande att man satsar på sports management för att kunna bli slagkraftig. Det viktiga är inte vilket läge fotbollsklubbarna befinner sig i, utan det handlar mer om hur de opererar med de affärsmässiga och ekonomiska potentialerna som finns i fotbollsindustrin (Johansson, 1994). Sports management är ett samlingsbegrepp för operativ ledning och skötsel av en idrottsklubb som inkluderar marknadsföring, implementering och bedömning av ett sportsligt evenemang (Graham, Neirotti, & Goldblatt, 2001). Detta kan innefatta icke-vinstdrivande evenemang, nationella evenemang, men även större internationella tävlingar såsom världsmästerskapen samt de olympiska spelen (Fullerton, 2010). I takt med att sportindustrin växer och förändras, avsätter klubbarna mer tid och pengar på saker som idkas bortom själva evenemanget. För en fotbollsklubb räcker det inte numera med att enbart fokusera på att erhålla intäkter från evenemang, utan det krävs mycket annat utöver det för att de ska kunna fortsätta sin verksamhet och bli lönsamma.

2.2. Sportslig framgång

Enligt Szymanski (1998) är mätandet av sportslig framgång inom fotbollen extremt påtagligt jämfört med andra verksamhetsområden, där det i fotbollen uteslutande finns vinnare och förlorare. Sportslig framgång betraktas som framgångar man som fotbollsklubb erfar på en

nationell och internationell nivå, där titlar, vinstprocent och placering i tabellen är en del av detta. Fotbollsklubbarna bedöms som nyttomaximerande, vilket implicerar att fokus bör ligga på att vinna fotbollsmatcher (Kessenne, 2007). Detta ses som en betydande skillnad jämfört med sedvanliga företag, där fokus istället är att vinstmaximera samt främja aktieägarnas intressen. McNamara et.al. (2013) diskuterar detta ytterligare och betraktar inte klubbarna som vanliga företag.

Fotbollslagets huvuduppgift är att vinna matcher. Det lag som har tagit flest poäng i slutet av säsongen är, per definition, den som har skapat mest värde i termer av den som bäst utfört den tilldelade uppgiften. Ju fler poäng ett lag inkasserar, desto högre ranking får de i ligan och därför mer TV-intäkter. - (McNamara et.al)

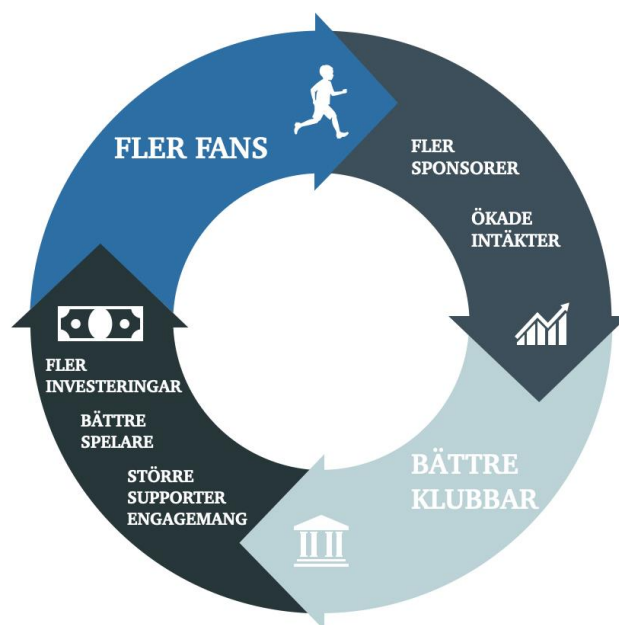
Samagaio et.al. (2009) nämner att faktorer som påverkar en klubbs förmåga att lyckas på fotbollsplanen är förslagsvis kompetensen hos tränarstaben och kvaliteten på spelarna samt klarlägger hur en eventuell utväxling av tränare kan ha för inverkan på framgång. Att enbart inrikta sig på ekonomiska mål och maximera vinsterna hade fått den sportsliga prestationen att avta.

I studien gjord av Karlsson & Franklin (2014) har ekonomi- och sportcheferna även fått frågor beträffande deras perception av sportslig framgång. Där framgick det att samtliga tillfrågade var samstämmiga om att det främst gäller att vinna titlar, där det i Sverige handlar om att vinna tävlingar som Allsvenskan, Svenska Cupen och Supercupen. Att ständigt spela ute i Europa och utmana elitklubbarna för att därigenom bli den dominerande föreningen i Norden är något som samtliga strävar efter. Vidare betraktade en av respondenterna sportslig framgång som, utöver titlar och goda tabellplaceringar, att spela sevärd fotboll samt utbilda och förkovra egna spelare, något som ekonomi- och sportchefer hos andra klubbar höll med om. Utbildning av spelare från den egna leden upplevs som någonting klubbarna i Allsvenskan kan matcha mot de större fotbollslagen i Europa och därför bedöms som en betydande sportslig framgång. Därutöver nämns det i intervjuerna att lagen har interna framgångar som inte når ut till offentligheten, då de anses vara betydelselösa för allmänheten. Däremot ses fotbollsbranschen som en komplex industri med media, supportrar och andra externa faktorer som bedömer huruvida en säsong varit framgångsrik eller ej.

2.3. Empiriska studier

Att det föreligger ett samband mellan ekonomi och sportslig prestation är något som de intervjuade ekonomi- och sportcheferna i Karlsson & Franklins studie (2014) är samstämmiga om. Framförallt innebär sportslig framgång att en klubb kan få spela i internationella cupturneringar som i sin tur utmynnar i högre omsättning. Lago et.al. (2004) menar att det existerar en oändlig ”virtuous cycle” mellan sportsliga framgångar och ekonomiska resurser. Investeringar i högkvalitativa spelare leder till bättre sportprestanda, vilket ger till följd i mer intäkter, sponsorer, supportrar samt ökad konkurrenskraft.

Figur 1: ”The virtuous cycle”, Lago et.al. (2004)

Detta är ett fenomen som de allsvenska ekonomi- och sportcheferna höll med om. Betydelsen av att finna en balans mellan ekonomi och prestation på fotbollsplanen är något som alla lyfter fram, men att enbart fotboll ska vara fokus då det är huvudsakliga syftet med verksamheten (Karlsson & Franklin, 2014). Däremot föreligger det skillnader beroende på om man ser sambandet mellan ekonomisk och sportslig framgång på kort eller lång sikt. På kort sikt kan en klubb uppvisa god ekonomisk framgång från intäkter som härrör från TV, sponsorer och liknande (Ferri et.al, 2017). På längre sikt verkar den ekonomiska delen dock vara relaterad till den sportsliga prestationen, där en klubb som ideligen vinner är mer omtyckta och genererar högre intäkter från marknadsföring, sponsorer och supportrar (Ferri et.al, 2017).

Szymanski och Smith (1997) utförde en övergripande granskning på 48 professionella fotbollsklubbar i England mellan åren 1974–1989 för att studera hur ekonomisk samt sportslig framgång korrelerar. Författarna utgick ifrån att ett lags kvalitet var ett genomsnitt av kvaliteten hos spelarna i laget och nämnde att en fri marknad för spelare skulle betyda att lönerna som erbjuds styrs av utbud och efterfrågan. Därmed skulle de bästa spelarna självfallet få de högsta lönerna, då det får antas att dessa spelare är mest eftertraktade på marknaden. De ansåg således att ett lags kvalitet var bunden till hur stora lönekostnaderna var. De formade studien sålunda genom att likställa genomsnittliga lönen som en klubb betalade ut till sina spelare mot deras prestationer på fotbollsplanen och fann stöd för att en hög lönekostnad har en positiv inverkan på fotbollsmässiga resultat. Till följd därav visade författarna prov på att det finns incitament för fotbollsklubbar att betala ut högre lön, då det bringar sportslig framgång som i sin tur resulterar i ökade intäkter från bland annat TV och sponsorer. Däremot konstaterar författarna att det ändå inte skulle vara finansiellt gångbart att endast höja lönerna i förmodan att det skulle ha en positiv påverkan på intäkterna.

Några år senare vidareutvecklade Szymanski och Kuypers (1999) studien och undersökte huruvida det fanns en koppling mellan sportsliga framgångar och löneutgifter samt transaktioner som görs på den öppna transfermarknaden, vilket innebär köp av spelare. De fann ett positiv samband mellan dessa variabler och kom fram till slutsatsen att det kan antas att fotbollslagen torde vara beredda att investera sina inkomster på att höja lönerna och köpa in spelare för att därigenom kunna konkurrera om de stora titlarna.

Det förekommer andra studier som belyser att det finns en relation mellan löneutgifter och sportslig framgång. I studien gjord av Barajas & Rodríguez (2010) undersöktes spanska fotbollsklubbar. De granskade klubbarna under en period då det rådde ekonomiska svårigheter i landet, där många lag hade stora finansiella problem och nära konkurs. Även med andra undersökningsmetoder kom de fram till en liknande slutsats som Szymanski & Smith (1997) och fann ett starkt samband mellan utbetalda spelarlöner och sportslig framgång. Dessutom har det även utforskats i den spanska ligan hur ett särskilt sportsligt resultat har för effekt på en klubbs finansiella situation. Barajas et.al (2005) fann även här en stark korrelation mellan sportsliga och ekonomiska resultat. Rey & Santelli (2017) utformade en liknande studie och fann ett samband mellan intäktsökning och sportslig prestation. I själva verket påstår de att klubbar som uppvisat en konstant intäktsökning kommer med större sannolikhet att investera mer i spelare för att uppnå bättre sportsliga resultat.

Rohde & Breuer (2016) genomförde en studie där de ville förklara vad som gör det möjligt för de stora elitklubbarna i Europa att uppnå ekonomisk framgång. De studerade de 30 största klubbarna i Europa sett till intäkter mellan år 2003–2013. Författarna såg en intäktsökning och kontinuerlig prishöjning hos de stora elitklubbarna, något som inneburit att klubbarna ändrat fokus i deras ekonomiska riktlinjer. Prishöjningarna på de värdefulla spelarna har även förorsakat att flertalet av lagen varit beroende av ekonomiskt starka ägare som kan placera kapital i klubben. Införandet av tävlingar, såsom Champions League och Europa League samt de växande prispengarna där, har förskjutit de ekonomiska incitamenten för dessa klubbar att ständigt sträva efter att nå dessa turneringar. Anledningen till detta är framförallt att intäkterna i dessa tävlingar är avsevärt högre än i de nationella ligorna. Rohde och Breuer kom fram till att det föreligger ett tydligt samband mellan intäkter och sportslig framgång, där framgång på fotbollsplanen har en inverkan på intäkterna. Nationell idrottsframgång har en positiv och framstående inverkan på intäkterna, där idrottsframgångar i första hand drivs av investeringar i spelartruppen. Därutöver påstår författarna att internationell sportslig framgång har en påtaglig betydelse för att öka en klubbs omsättning. Således ger Rohde & Breuer stöd för att framgångar i tävlingar som Allsvenskan, Svenska-cupen samt Europacupturneringar, alla har en tilltalande påverkan på en klubbs finansiella tillstånd.

2.4 Hypoteser

En statistisk hypotes är ett påstående eller antagande som rör en eller flera populationer, där man använder ett slumpmässigt urval för att bedöma ifall det finns bevis som stöder hypotesen eller inte (Paiva, 2010). Undersökningen formuleras i termer av två hypoteser: H_0 : nollhypotesen samt H_1 : den alternativa hypotesen. Det finns två möjliga resultat; att antingen förkasta eller att inte förkasta nollhypotesen i förmån för H_1 (Ibid).

Ser man över tidigare studier finns det tydliga samband mellan ekonomi och sportslig framgång. I dessa undersökningar har forskarna valt att inrikta sig mest på hur nyckeltal som nettoomsättning, personalkostnader samt spelarköp haft för påverkan på sportslig prestation och tvärtom. Med hänsyn till att fotbollsreglerna i Sverige skiljer sig åt från andra delar av Europa (med regeln om 51% medlemsägande samt det egna kapitalets betydelse för elitlicensen), har liknande nyckeltal från tidigare undersökningar använts, men där delar av nyckeltalen anpassats mot den svenska fotbollen.

H1: Det finns ett positivt samband mellan omsättningsförändring och sportslig prestation.

Enligt Rey & Santelli (2017) finns det ett samband mellan en klubbs förmåga att öka intäkterna från år till år och sportslig framgång. Författarna fann empiriska bevis som visade att de klubbar som uppvisar en konstant intäktsökning är mer benägna att investera på personal som gör att klubbens sportsliga prestation förbättras.

H2: Det finns ett positivt samband mellan finansiell styrka och sportslig prestation

För att de svenska klubbarna ska kunna få spela i Allsvenskan krävs det att deras eget kapital är positivt. Samtidigt måste fotbollsklubbarna investera i faciliteter och spelare för att kunna konkurrera på en sportslig nivå. Att mäta den ekonomiska sensitiviteten hos klubbarna gör det möjligt att se huruvida en klubbs val av finansiering verkligen spelar roll i det sportsliga.

H3: Det finns positivt samband mellan kostnader relaterade till personal och sportslig prestation.

Szymanski & Kuypers (1999) drog slutsatsen att det finns en koppling mellan sportslig framgång och transaktioner som görs vid spelarköp. Personalen ses som en essentiell del för en klubbs möjligheter till sportslig framgång (Szymanski & Smith, 1997). Genom att studera huruvida investeringar i spelare verkligen gör nytta rent sportsligt kom de fram till att klubbar borde vara villiga att investera dess inkomster på spelare för att kunna öka sin möjlighet till att uppnå idrottslig framgång.

3. Metod

I detta avsnitt introduceras metodval samt det förväntade resultatet av studien. Sedan presenteras modellerna som använts för att finna ett samband mellan ekonomisk och sportslig prestation. Detta följs av en presentation av de viktigaste regressionsmodellerna som använts för att testa hypoteserna och överväganden angående dem.

3.1 Val av metod

För att besvara undersökningens frågeställningar tillämpas en kvantitativ metod. Då syftet med undersökningen är att se om det finns ett samband mellan ekonomisk och sportslig framgång, där data finns i numerisk form, är en kvantitativ forskningsmetod optimal. Vidare, eftersom studien baseras på data som hämtas in från tidigare år kommer en longitudinell studie att genomföras, som innebär att man använder sig av upprepade åtgärder för att följa enskilda faktorer under en längre tidsperiod.

3.2 Urval

Utifrån studiens syfte och avgränsning vad gäller sambandet mellan ekonomisk och sportslig prestation baseras studien på samtliga herrklubbar som spelat i Allsvenskan mellan år 2009–2019. Beslutet av att analysera ett 11-års spann kan uppfattas egenmäktigt. Däremot är det en möjlighet att se ett tydligare samband mellan ekonomi och sportslig prestation, där det öppna ligasystemet i Allsvenskan gör det möjligt för lag att bli upp- och nedflyttade. Detta har till följd att urvalet av svenska fotbollsklubbar som varit med i högsta ligan ökar. Anledningen till varför valet föll på klubbar i Allsvenskan beror på att det är främst den ligan i Sverige som omsätter mest samtidigt som lagen kan kvalificera sig för spel i europeiska turneringar såsom Champions- och Europa League. Vidare, som det beskrevs i inledningen har kommersialiseringens betydelse för klubbar i Sverige vuxit avsevärt på senare tid och en avgränsning på 11-år gör att man kan få en tydligare bild på kommersialiseringens inverkan i fotbollsklubbars prestation. Ett fokus på enbart lag som aldrig blivit nedflyttade från Allsvenskan under alla dessa år skulle medföra att variationen av ekonomisk och sportslig framgång inte skulle vara densamma, då man endast tar hänsyn till lag som uppnått framgång på fotbollsplan. Ett fokus på en specifik säsong leder till att man inte kan finna ett tydligt samband med hur ekonomisk och sportslig framgång hör ihop eftersom man enbart har data över ett år. Därför är en studie över en längre tidsperiod optimalt för att kunna besvara

frågeställningen på ett korrekt sätt. Totalt kommer 28 klubbar att testas mellan perioden 2009–2019. Lista av urval summeras i appendix 1.

3.2.2. Bortfall

För GAIS, GIF Sundsvall, Mjällby AIF, Syrianska FC, Halmstads BK och AFC Eskilstuna har de under särskilda säsonger redovisat ett negativt eget kapital, något som medför att deras soliditet samt konsolideringsgrad inte har kunnat beräknas. Trots detta finns information kring klubbarnas resultaträkning och därför finns det inga anledningar till varför en statistisk analys inte skulle kunna utföras.

3.3 Insamling av data samt källkritik

Årligen genomför det Svenska Fotbollsförbundet (SvFF) analyser av de svenska fotbollsklubbarnas finansiella situation, där analyserna är baserade på klubbarnas årsredovisningar. I sammanställningarna framgår varje enskild klubbs ekonomi samt historiska data över deras tidigare finansiella resultat. Dessa rapporter ligger till grund för prövning av fotbollsklubbarnas elitlicens. Eftersom variablerna som använts för att beskriva ekonomisk framgång tagits från SvFF innebär det att sekundärdata använts, vilket betyder att det är data som är införskaffad från tidigare undersökning (Lindvall & Åkesson, 2007). Majoriteten av klubbarna som tidigare spelat eller för tillfället spelar i Allsvenskan publicerar inte sina årsredovisningar kostnadsfritt, vilket gör att nödvändiga data blir svåra att finna. Enbart de “traditionellt” sett större klubbarna offentliggör sin finansiella data. Vidare, enligt Eneroth (2005) är nackdelarna med sekundärdata att författaren eventuellt kan ta med sina personliga åsikter och således påverka informationen. Data som tagits från SvFF får dock betraktas vara objektiv och allmängiltig, eftersom det är det förbund som administrerar den organiserade fotbollen i Sverige. För att kunna redogöra för de sportsliga variablerna har all behövlig information tagits från Allsvenskan samt det Svenska Fotbollsförbundets officiella hemsidor. Där innefattar klubbarnas samlade poäng samt tabellplaceringar för hela undersökningens tidsram.

3.4. Analys av data

För att undersöka det insamlade data till studien kommer det att genomföras statistiska analyser i SPSS. Då syftet med studien avser att mäta samband mellan ekonomisk och sportslig

prestation kommer en regressionsanalys att utföras, eftersom det är den metod som åskådliggör sambandet mellan olika variabler. Utifrån de hypoteser som formulerats samt de variabler som använts i studien, har följande regressionsmodell utformats.

Ekvation 1

$$PPML = \beta_0 + \beta_1 \left(\frac{OMS_t}{OMS_{t-1}} \right) + \beta_2 SOLI + \beta_3 KONS + \beta_4 (PERS/KOST) + \beta_5 (FÖRV/OMS) + \beta_6 År + \varepsilon_i$$

Ekvation 2

$$PPML_{t+1} = \beta_0 + \beta_1 \left(\frac{OMS_t}{OMS_{t-1}} \right) + \beta_2 SOLI + \beta_3 KONS + \beta_4 (PERS/KOST) + \beta_5 (FÖRV/OMS) + \beta_6 År + \varepsilon_i$$

1. PPML är den variabel som beskriver sportslig framgång i form av tabellplacering. Rohde & Breuer (2016) mäter nationell sportslig framgång med variabeln PPML (poäng per match i ligaspel). Denna variabel har använts i andra undersökningar och betraktas vara en lämpligare och mer trovärdig metod att använda jämfört med att enbart studera tabellplacering. Värdet av variabeln beräknas genom att ta en klubbs slutgiltiga poäng per säsong (PPS) och dividera det med antalet spelade matcher varje år (n).

$$PPML = \frac{\text{Slutgiltiga poäng år } t}{\text{antal matcher år } t}$$

2. Omsättningsförändring mäter en klubbs intäkter år t i förhållande till intäkter år t-1, för att ta hänsyn till huruvida en negativ eller positiv intäktsförändring har för påverkan på sportslig prestation.

$$\text{Omsättningsförändring} = \frac{\text{Nettoomsättning år } t}{\text{Nettoomsättning år } t - 1}$$

3. För att ta i beaktande reglementet angående positivt eget kapital för svenska fotbollsklubbar har soliditet och konsolideringsgrad använts. Soliditet mäter en klubbs finansiella risk med bas i det egna kapitalet och konsolideringsgrad är ett mått för att beskriva det egna kapitalet i förhållande till klubbarnas personalkostnader.

$$\text{Soliditet} = \frac{\text{Eget kapital}}{\text{Totala tillgångar}}$$

$$\text{Konsolideringsgrad} = \frac{\text{Eget kapital}}{\text{Personalkostnader}}$$

4. I tidigare studier betraktas kostnader som har sitt ursprung i klubbarnas personal som en central del i förklarandet av sportslig prestation. Löneutbetalningar och transaktioner på transfermarknaden ger en bild över en klubbs förmåga att attrahera spelare och ledare som kan göra skillnad.

$$\text{PERS} = \frac{\text{Personalkostnader}}{\text{Totala kostnader exkl spelarförvärv}}$$

$$\text{FÖRV} = \frac{\text{Spelarförvärv}}{\text{Nettoomsättning}}$$

För att utveckla studien ytterligare har en tidsförskjutning gjorts vad gäller den sportsliga prestationen. Detta då fokus på en specifik säsongs ekonomiska samt sportsliga prestation inte direkt visar sambandet mellan en klubbs finansiella resurser och dess påverkan på de framtida sportsliga prestationerna. Således leder detta till att det kan uppstå svårigheter med att finna bevis på huruvida ekonomisk framgång påverkar prestation på fotbollsplanen eller om det är tvärtom. Därför har en tidsförskjutning på 1 år gjorts, vad för en innebär att en klubbs ekonomiska prestation år t , jämförs med deras sportsliga prestation år $t + 1$. Som det nämnts tidigare medför det öppna ligasystemet i Sverige att fotbollslag blir upp- och nedflyttade. Detta innebär att en tidsförskjutning på ett år kan betyda att ett lag som deltagit i Allsvenskan under en säsong blir nedflyttade och kan därmed inte delta under nästkommande säsong. Således betyder detta att det sportsliga mätvärdet minskar och det uppstår bortfall.

Dessutom har en årlig fast effekt lagts till i regressionen för att ta hänsyn till den aggregerade tidsserien och dess påverkan på trender, detta för att ta bort möjliga fall där man sett att alla lag presterat positivt eller negativt men som inte har något med klubbarnas ekonomiska resurser att göra. Studerar man enbart ett enkelt multivariat förhållande mellan ekonomi och sportslig prestation, kan makroekonomiska trender som överses ge en missvisande bild av sambandet

mellan de båda variablerna, något som leder till felaktiga resultat (Dartmouth University, "Always Control for Year Effects in Panel Regressions!").

3.5 Beskrivning av variabler

Utifrån studiens ändamål redogörs nedan de applicerade variabler som använts för att svara på frågeställningen. Variablerna har använts i tidigare undersökningar inom detta ämne och betraktas därför vara passande för denna studie. En lista av samtliga variabler kommer att visas i sektion 3.5.3.

3.5.1 Ekonomiska variabler

Fotbollsklubbarna i Sverige behöver uppfylla de finansiella kraven för elitlicens för att kunna bedriva sin verksamhet och spela i de högsta divisionerna. En av de viktigaste bedömningsgrunderna är att ha positivt eget kapital. Om en klubb inte lyckas med det finns det risk att man inte får elitlicensen och därmed degraderas till lägre divisioner. Däremot har studier visat att klubbar prioriterar prestation över ekonomiska intressen, vilket medför att det uppstår en situation där de både måste bibehålla ett positivt eget kapital för att få licensen samtidigt som man presterar på en sportslig nivå för att inte bli nedflyttad. Därför blir det än mer intressant att fokusera på nyckeltal som har något med det egna kapitalet att göra och se hur detta förhåller sig till sportslig prestation.

De ekonomiska variablerna kommer att utgå ifrån finansiella nyckeltal som är oberoende variabler. Nyckeltalen kommer att hämtas från det Svenska Fotbollförbundets årliga rapporter över fotbollsklubbarnas ekonomier. De nyckeltal som används är soliditet, konsolideringsgrad, omsättningsförändring, personalkostnader samt spelarförvärvskostnader. Soliditeten har använts eftersom den visar hur mycket av affärsinvesteringarna är finansierade via skulder. Följaktligen innebär detta att man lättare kan se en klubbs finansiella risk och mäta huruvida val av finansiering kan påverka sportslig prestation. Att ställa ett företags egna kapital gentemot personalkostnaderna kan man beräkna konsolideringsgraden. Detta åskådliggör hur känsligt ett företags finansiella tillstånd är ifall intäkterna skulle minska och omkostnaderna för personalen bekostas av eget kapital. Att ha en hög konsolideringsgrad indikerar på att ett företags ekonomiska ställning är god, i ett läge där intäkterna möjligen skulle reduceras. Dessutom är detta förenligt med slutsatserna från Szymanski & Smith (1997) samt Barajas & Rodriguezs

(2010) studier vad gäller sambandet mellan löneutbetalningar och en klubbs sportsliga framgång. Nettoomsättning, personalkostnader samt spelarförvärv är nyckeltal som kan ge en skev bild, då storleken på en klubb spelar en stor roll huruvida dessa nyckeltal uppvisar starka eller svaga siffror. Därför har dessa variabler valts att mätas i förhållande till en annan variabel för att sålunda kunna få bort skevheten angående klubbarnas storlek och eliminera extremvärden (Pereira, 2018). Genom att använda denna metod minskas multikollineariteten mellan de förklarande variablerna och därmed resultera i att kvaliteten på parametrarna förbättras. Variabeln nettoomsättning kommer att inkludera föregående års nettoomsättning eftersom detta hjälper oss att förstå om det tidigare resultatet kan påverka det sportsliga resultatet för innevarande år (Pereira, 2018). Personalkostnader kommer att i sin tur jämföras i förhållande till klubbarnas totala kostnader exklusive spelarköp och spelarförvärvskostnader kommer att mätas i förhållande till nettoomsättning.

3.5.2 Sportsliga variabler

Sportsliga prestationer är en komplex uppgift att mäta när det finns olika typer av tävlingar med olika inverkan för klubbar. Fenomenet har analyserats och studerats av tidigare forskare, där sätten att mäta sportslig prestation skiftat från studie till studie. Ser man till den svenska fotbollen deltar en allsvensk klubb, utöver de internationella turneringarna som Champions- och Europa League, i två inhemska turneringar, Allsvenskan och Svenska Cupen. Ligorna i Sverige är ett öppet seriesystem som gör det möjligt för klubbar att bli upp- och nedflyttade. Alla lag i respektive liga spelar mot varandra två gånger per säsong, där varje lag vid seger inkasserar 3 poäng, vid oavgjort 1 poäng och vid förlust 0 poäng. Antalet poäng ett lag tar under en säsong formerar deras slutliga position, där titeln går till det lag som slutar högst upp i tabellen, medan de två längst ner bli degraderade. Därutöver får de lagen som slutar på de översta placeringarna en plats i Champions- och Europa League. Därmed borde klubbarnas främsta målsättning för säsongen vara att få en så bra position som möjligt i tabellen, då det avgör huruvida ett lag blir upp- och nedflyttade samt deras möjlighet att vinna titlar och spela i europeiska turneringar.

Att mäta sportslig prestation i Svenska Cupen är ett komplext ämne då cupen har ett utslagsformat. I tidigare studier finns allt som oftast inte nationellt cupspel med i beräkningarna angående sportslig prestation. Detta eftersom lagen slumpartade blir lottade mot varandra och

således blir framgångarna som görs i cupen inte representativ för ett lags sammanlagda insats under en säsong.

3.5.3 Lista av samtliga variabler

Hypoteserna som formats under avsnitt 2.5 ska testas mot nedanstående variabler, för vilka anges de förväntade tecknen.

Variabler	Beräkning	Typ	Förväntning
OMS	(Nettoomsättning år t / Nettoomsättning år t-1)	Intäkter	+
SOLI	(Eget kapital / Totala tillgångar)	Soliditet	-
KONS	(Eget kapital / Personalkostnader)	Konsolideringsgrad	+
PERS	(Personalkostnader / Totala kostnader exkl spelarförvärv)	Kostnader	+
FÖRV	(Spelarförvärv per år / Omsättning)	Kostnader	+
YEAR	Årlig fast effekt	Dummyvariabel	
PPML	PPS / n	Poäng per match i ligaspel	

Min första hypotes är att det finns ett positivt samband mellan omsättningsförändring och sportslig prestation. Jag förväntar mig att en klubbs förmåga att öka sina intäkter för varje säsong resulterar i bättre sportslig prestation och därmed ligga i linje med resultaten från studien gjord av Rey & Santelli (2017). Vidare, den andra hypotesen berör en klubbs finansiella styrka och dess samverkan med sportslig prestation. Jag förväntar mig att variabeln soliditet inte har ett starkt samband till sportslig prestation, dels då val av finansiering inte borde spela någon roll i hur ett lag presterar sportsligt, dels för att fotbollen är en bransch där pengaflödet är enorm och därför bedöms skuldfinansierade medel som mindre betydelsefull. Då konsolideringsgraden tar hänsyn till både balans- och resultaträkningen ger den en tydligare bild över en klubbs ekonomiska situation och därmed förväntar jag att variabeln kan starkt kopplas till sportslig prestation. I den tredje hypotesen beskrivs att det finns ett positivt samband mellan kostnader relaterade till fotbollsklubbarnas personal och sportslig prestation. Variabler knutna till personalen i en fotbollsklubb förväntar jag mig ger höga förklaringsvärden

för fotbollsmässiga resultat, eftersom det är främst de som spelar matcherna och ansvarar för de sportsliga prestationerna.

3.6 Validitet och reliabilitet

Validitet definieras som i vilken utsträckning ett koncept mäts ”korrekt” i en kvantitativ studie (Heale, 2015). I denna studie förklaras begreppet sportslig framgång vars definition är rätt vag då synen på framgång varierar från klubb till klubb. För att klarlägga betydelsen av sportslig framgång för svenska fotbollsklubbar har en tidigare examensuppsats använts, där placeringar i den inhemska ligatabellen avgör huruvida en klubb uppnått framgång eller inte.

Det andra måttet på kvalitet i en kvantitativ studie är reliabilitet som bedömer i vilken utsträckning ett forskningsinstrument konsekvent har samma resultat om det används i samma situation vid upprepade tillfällen (Heale, 2015). Studiens reliabilitet bedöms vara hög då data som använts i undersökningen är tagen från Svenska Fotbollsförbundets egen hemsida, där deras rapport är baserad på klubbarnas årsredovisningar. Därmed torde det innebära att andra forskare som skulle vilja göra motsvarande test skulle komma fram till liknande resultat.

3.7 Metoddiskussion

Multikollinearitet är ett fenomen där en variabel i en multipel regressionsmodell är starkt korrelerat med en annan variabel i modellen, något som resulterar i felaktiga koefficientuppskattningar av den multipla regressionsmodellen (Daoud, 2017). Då undersökningen baseras på olika ekonomiska nyckeltal och dess betydelse för sportslig framgång, finns det en möjlighet att vissa variabler är korrelerade. Exempelvis tenderar “större” klubbar som presterar på en hög nivå sportsligt att generera högre intäkter än de andra klubbarna i ligan. Dessutom tenderar dessa klubbar att ha en större kostnadsbas, vilket resulterar i att variabler som fokuserar på en klubbs omsättning och kostnader kan vara korrelerade och därmed bidra till multikollinearitet. För att kunna minska möjligheten för att multikollinearitet skulle uppstå har ekonomiska variabler som tar hänsyn till förhållanden valts, exempelvis förhållanden mellan personalkostnader och totala kostnader. Jag kontrollerar för multikollinearitet genom att beräkna variansinflationsfaktorn (VIF). Den allmänna regeln säger att ett VIF-värde över 5 innebär att variablerna är starkt korrelerade och att ett värde över 10 råder det med högst sannolikhet multikollinearitet. Av det som kan utläsas ur

kollinearitetsstatistiken som presenteras i bilaga 2 har alla variabler ett VIF-värde under 2, något som påvisar att chansen för multikollinearitet är låg i studien och därför inte påverka de huvudsakliga slutsatserna som kommer att dras.

Heteroskedasticitet är en annan faktor som kan ha en påverkan på studiens resultat. I regressionsanalyser talar man om heteroskedasticitet i samband med feltermen, där man ser en systematisk förändring i spridningen av observationerna som gör att residualerna får en "konform" (Rosopa & Schroeder, 2013). För att testa om heteroskedasticitet finns i variablerna som valts i studien har ett Breusch-Pagan test gjorts.

ANOVA^a

Model		F	Sig.
1	Regression	1.700	.139 ^b

a. Dependent Variable: sqres1

b. Predictors: (Constant), FÖRVvOMS, OMSförändring, KONS, PERSvKOST, SOLI

Figur 2: Test för heteroskedasticitet.

Variablerna som använts i undersökningen påvisar att det inte går att förkasta hypotesen om homoskedasticitet. Eftersom signifikansvärdet visar 0,139, vilket är större än det valda p-värdet på 0,05, tyder detta på att homoskedasticitet föreligger i studien. Detta medför att risken för missvisande feltermen minskar och undersökningens resultat stärks.

4. Resultat

I detta avsnitt presenteras först en deskriptiv statistik för variablerna. Vidare presenteras korrelations- samt regressionsanalysen som genomförts och slutligen redogörs testresultaten för de tre hypoteser som valts.

4.1 Statistisk beskrivning

I tabellen nedan redovisas en överblick av de tillämpade variablerna för undersökningen. Där beskrivs antalet observationer som genomförts, variablernas max- och minimivärde samt median och standardavvikelse. Samtliga statistiska analyser har gjorts i datorprogrammet SPSS.

Tabell 1: Deskriptiv statistik.

	Antal	Minimum	Maximum	Median	Standardavvikelse
SOLI	151	0,00	0,86	0,220	0,2039
KONS	151	0,00	3,94	0,270	0,7322
OMSförändring	135	0,49	2,32	1,059	0,2981
PERSvKOST	160	0,26	0,72	0,563	0,0901
FÖRVvOMS	160	0,00	0,27	0,038	0,0434
PPML	160	0,33	2,23	1,330	0,4300
PPML+1	136	0,33	2,23	1,400	0,4493

PPML (Poäng per match i ligaspel) är den variabel som beskriver klubbarnas sportsliga prestation och ses som en beroende variabel i undersökningen. Deskriptiva statistiken visar att PPML är den variabel som uppvisar mest homogenitet, eftersom medianen visar sig vara i mitten av max- och minimivärdet.

Vidare mäter de andra variablerna klubbarnas ekonomiska ställningar och är oberoende variabler. Vad gäller de variabler som på något sätt kan kopplas till det egna kapitalet finns det ett bortfall på 9 observationer, där anledningen bakom detta är att vissa klubbar uppvisat ett negativt eget kapital samt att det Svenska Fotbollförbundets rapporter inte redogör för hur mycket klubbarnas negativa eget kapital är. Däremot finns det komplett data för variablerna FÖRVvOMS samt PERSvKOST, där de båda tar hänsyn till klubbarnas omsättning samt totala kostnader exklusive spelarköp. Variabeln som beskriver spelarförvärv uppvisar en median som är betydligt närmre minimivärdet. Att detta uppstår beror på att det finns ett fåtal klubbar under

tidsperioden som valt att investera en stor del av intäkterna på spelarköp, där majoriteten av dessa klubbar haft en relativt lägre nettoomsättning jämfört med de “större” klubbarna i ligan. Dock har 104 av 160 klubbar mellan år 2009–2018 investerat mindre än 5% av de totala intäkterna i transfers av spelare och ses därmed som en stor anledning till varför medianen just ligger vid 5%-punkten. Vidare, personalkostnader i förhållande till totala kostnader exklusive spelarförvärv uppvisar dock mer homogenitet, då medianen ligger ungefär i mitten av max- och minimivärdet. De traditionellt sett “större” klubbarna tenderar att uppvisa lägre förhållanden mellan personal- och totala kostnader och detta beror främst på att deras kostnadsbas är betydligt större jämfört med andra lag i ligan. Det som kan utläsas ur den deskriptiva statistiken är dock att det finns en jämn spridning mellan klubbarna och således innebär att det inte finns några tydliga extremvärden.

Variabeln som förklarar omsättningsförändring från ett år till en annan visar även den prov på en liten grad homogenitet, men där medianen är mer viktat mot minimivärdet. Att detta är fallet beror främst på att de klubbar som fått erfara framgångar i europacupspel, såsom Malmö FF under år 2015 samt Östersunds FK år 2018, genererat enorma intäkter som gjort att kvoten ökat betydligt mer än de resterande lagen i ligan. Det ska ändå sägas att det lag som haft lägst omsättningsökning från en säsong till en annan är Malmö FF år 2016, där laget gick från en nettoomsättning på 504,5 miljoner kr året innan till 249 miljoner kr. En förklaring bakom detta är den enorma prissumman som varje klubb får för deltagande i Champions League, en turnering som Malmö FF deltog i år 2015. Framgångarna i Europa medför att både Malmö FF och Östersunds FK:s omsättningsförändring är extrema outliers i studien. Vidare är även år 2009 en period som sticker ut då det var ett år då klubbarnas omsättning sjönk jämfört med föregående år och detta har sin grund i den finanskris som rådde i världen under den tidsperioden.

4.2 Korrelationsanalys

För att analysera relationen mellan den ekonomiska och sportsliga variabelerna har en korrelationsanalys genomförts. De beroende variabelerna PPML samt PPML+1 har testats gentemot de ekonomiska, tillika de oberoende variabelerna. Dessutom har korrelationstester gjorts för att se hur de oberoende variabelerna korrelerar gentemot varandra samt även undersöka huruvida sportslig prestation under en säsong kan ha för inverkan på en klubbs prestation nästkommande.

Tabell 2: Korrelationsmatris.

	SOLI	KONS	OMSförändring	PERSvKOST	FÖRVvOMS	PPML	PPML+1
SOLI	1						
KONS	0,460**	1					
OMSförändring	0,147*	0,133	1				
PERSvKOST	-0,441**	-0,384**	-0,109	1			
FÖRVvOMS	-0,104	-0,046	-0,034	0,190**	1		
PPML	0,207**	0,465**	0,113	-0,320**	0,233*	1	
PPML+1	0,236**	0,436**	0,133	-0,302**	0,110	0,563**	1

**. Korrelation är signifikant på 0,01-nivå.

*. Korrelation är signifikant på 0,05-nivå.

Resultaten som visas i kolumnen ovanför påvisar att det inte råder stora skillnader vad gäller de ekonomiska variabelernas påverkan på sportslig framgång under samma säsong eller efter ett år. Variablerna *soliditet*, *konsolideringsgrad* samt *personalkostnader* uppvisar alla en signifikansnivå under 1%, där koefficienterna för nyckeltalen är tämligen stark, vilket innebär att de påvisar starka samband till PPML samt PPML+1. Konsolideringsgraden är den variabel som uppvisar starkast korrelation till sportslig prestation med en korrelationskoefficient på 0,465 respektive 0,436 för prestation under nuvarande samt nästkommande säsong, vilket ligger i linje med tidigare forskning (Szymanski & Smith, 1997, Barajas & Rodriguez, 2010). Personalkostnader är däremot negativt korrelerat till de sportsliga variabelerna, vilket betyder att klubbar tenderar att prestera sämre fotbollsresultat när lönekostnaderna står för större delen av de totala kostnaderna i en klubb. Därmed visar detta att klubbar, som har andra höga kostnader utöver personalen, sålunda uppnår bättre sportsliga resultat. Vidare, variabeln *omsättningsförändring* uppvisar en svag korrelation gentemot sportslig prestation samt uppnår inte signifikansnivån på 1%, något som därmed innebär att den inte kan ses som en förklaring för sportslig prestanda på kort sikt. Detta går emot mina förväntningar angående klubbars intäktsökning och att detta skulle kunna förklaras av sportslig prestation. En variabel som är relativt korrelerad med PPML men inte med PPML+1 är variabeln som berör spelarförvärv. Tidsförskjutningen av den sportsliga prestationen resulterar i att variabeln inte blir signifikant på en 99-procentig nivå samtidigt som korrelationen även den minskar från 0,233 till 0,110.

De ekonomiska variabler som har en koppling till klubbarnas eget kapital, det vill säga soliditet och konsolideringsgrad, uppvisar en stark korrelation och är dessutom en av de variabelerna med starkast koppling till varandra. Däremot har variabelerna svag och även negativ korrelation

med de andra ekonomiska faktorerna som tar hänsyn till klubbarnas resultaträkning. Vidare, det som kan utläsas ur korrelationsmatrisen är att omsättningsförändring, spelarförvärv i förhållande till omsättning samt personalkostnader i förhållande till totala kostnader är alla svagt korrelerade med varandra. Spelarförvärv och personalkostnader är de enda av dessa variabler som är signifikant på 1%-nivån, medan variabeln som beskriver nettoomsättning varken är starkt korrelerad eller signifikant på 1%-nivån mot en annan ekonomisk variabel.

En annan intressant del är att se hur mycket sportslig prestation under en säsong jämfört med den nästkommande korrelerar och om det verkligen går att säga att det finns en koppling mellan de båda säsongerna. Matrisen visar att variablerna PPML och PPML+1 är de variabler med starkast korrelation, med en korrelationskoefficient på 0,563, och kan därmed ses som ett tecken på att en klubbs prestation ena säsongen tenderar att vara snarlikt med resultaten i den nästkommande.

4.3 Regressionsanalys

För att utveckla korrelationsanalysen vidare har en regressionsanalys gjorts för att se sambandet mellan de olika ekonomiska och sportsliga variablerna. Då det finns två sportsliga förhållanden som jämförs med de ekonomiska variablerna, har två tester gjorts för varje oberoende variabel. I tabellerna nedan presenteras resultaten av regressionsanalyserna som gjorts med hänseende till sportslig prestation under samma spelår samt den efterföljande.

Tabell 3: Regressionsmatris.

Beroende variabel: PPML

	Antal	Koefficient	Standardavvikelse	T-värde	Signifikans
Konstant	130	1,520***	0,287	5,301	0,000
SOLI	130	-0,022	0,191	-0,116	0,908
KONS	130	0,186***	0,044	4,218	0,000
OMSförändring	130	0,031	0,103	0,300	0,765
PERSvKOST	130	-0,620	0,395	-1,570	0,119
FÖRVvOMS	130	1,993***	0,726	2,743	0,007
Årlig fast effekt			-		
Justerad R^2			0,168		

***, **, * indikerar signifikans på 0,01, 0,05 och 0,1-nivån.

Tabell 4: Regressionsmatris.

Beroende variabel: PPML+1

	Antal	Koefficient	Standardavvikelse	T-värde	Signifikans
--	-------	-------------	-------------------	---------	-------------

Konstant	129	1,671***	0,351	4,756	0,000
SOLI	129	-0,030	0,234	-0,128	0,899
KONS	129	0,216***	0,054	4,015	0,000
OMSförändring	129	0,076	0,126	0,603	0,548
PERSvKOST	129	-0,998**	0,483	-0,203	0,041
FÖRVvOMS	129	2,264**	0,888	2,548	0,012
Årlig fast effekt			-		
Justerad R^2			0,171		

***, **, * indikerar signifikans på 0,01, 0,05 och 0,1-nivån.

Tabellerna ovanför visar testresultaten när de beroende variablerna PPML samt PPML+1 regresseras mot de förklarande ekonomiska variablerna som presenterats i ekvation 1 och 2. För variabeln PPML visar variablerna KONS och FÖRVvOMS positiva tecken och är signifikanta på 5%-nivån. OMSförändring har en positiv koefficient, men är inte signifikant och därför finns det inte stöd för att en klubbs förändring i intäkter påverkar sportslig prestation. Variabeln SOLI, som mäter klubbarnas eget kapital i förhållande till totalt kapital, är koefficienten samt t-värdet negativ för både PPML och PPML+1, men helt insignifikant. Således finner jag inte stöd för att en klubbs val av finansiering spelar roll i den sportsliga prestationen. För personalkostnader i förhållande till totala kostnader exklusive spelarförvärv är koefficienten än mer negativ, där variabeln inte är signifikant för PPML. Däremot är variabeln signifikant för PPML+1 på 5%-nivån, vilket tyder på att personalkostnader ger ett högre förklaringsvärde för prestation kommande säsong. Dessutom indikerar detta på att det råder ett samband mellan lönekostnader och sportslig prestation, där den negativa koefficienten visar att ifall personalkostnaderna står för majoriteten av de totala kostnaderna tenderar klubbar att prestera sämre fotbollsresultat.

När det gäller modellernas förklaringsvärde påverkar användningen av variabler som mäter finansiella förhållanden tolkningen av R^2 -värdet. Slutsatsen som kan dras från tabellerna ovan är att de ekonomiska variablerna har ett större förklaringsvärde på sportslig prestation nästkommande jämfört med nuvarande säsong. Den justerade R^2 -värdet ligger på 0,168 för PPML och 0,171 för PPML+1 som är marginellt större. Däremot visar modellen att den inte är tillräcklig och att det därmed finns andra variabler som förklarar sportslig prestation. Dessutom är modellens intercept signifikant, vad för en betyder att det råder "omitted-variable bias". Detta innebär att det finns en eller flera andra relevanta variabler som utelämnats i studien (Econterms, 2019).

5. Analys och diskussion

I detta avsnitt analyserar jag mina resultat. Jag börjar med att analysera de väsentliga skillnaderna i testresultaten och diskuterar de enskilda variablerna var för sig. Mot bakgrund av detta diskuterar jag resultaten av testerna av mina tre hypoteser.

5.1 Analys av resultat

Inledningsvis ska det konstateras att modellen som undersökningen baserats på framhåller att det finns ett visst positivt samband mellan ekonomi och sportslig prestation för allsvenska klubbar. Detta betyder att en fotbollsklubbs ekonomiska upp- eller nedgång har en påverkan på det laget presterar på fotbollsplanen. När man kontrollerar för årliga fasta effekter påverkas inte resultaten från testerna och inget av åren är signifikanta.

5.2. Soliditet

Sambandet mellan en klubbs soliditet och sportslig prestation var en av de variabler som uppvisade svagast korrelation, där korrelationsanalysen visade 0,207 respektive 0,236 för variablerna PPML respektive PPML +1. Dessutom var soliditetsvariabeln, enligt regressionsanalysen, ej signifikant för prestation på fotbollsplan under samma samt efterkommande säsong, något som medför att man inte kan dra slutsatsen för huruvida soliditet och sportsligt resultat verkligen korrelerar. I den deskriptiva statistiken finns det 9 bortfall där klubbar uppvisat ett negativt eget kapital. Av dessa klubbar har 4 av dem blivit degraderade till Superettan säsongen efter och kan därmed ge en förklaring till att soliditeten ändå torde vara av betydelse för fotbollsklubbar. Däremot finns det nästintill inga tecken som tyder på att en klubb som har en hög soliditet tenderar att prestera bättre sportsligt, vilket medför att variabeln inte kan ses som en förklaring till idrottslig prestation.

5.3 Konsolideringsgrad

Att ställa fotbollslagens eget kapital gentemot personalkostnaderna får man en tydlig bild över den ekonomiska sensitiviteten hos en klubb. Det är ett mått som visar hur väl rustad en klubbs utbetalningsförmåga till personalen är vid svåra finansiella situationer. Variabeln konsolideringsgrad uppvisar en måttlig positiv korrelation gentemot de sportsliga prestationsvariablerna. Dessutom var den signifikant för sportslig prestation på kort och lång

sikt, vilket betyder att en slutsats om att en hög konsolideringsgrad leder till bättre sportsliga resultat kan dras. Skulle ett lag uppvisa en låg konsolideringsgrad innebär det att svårigheter kan uppstå ifall nettoomsättningen skulle avtaga. Om resurserna för att betala ut löner till personalen, som är den mest centrala beståndsdel i en fotbollsklubb, skulle försvagas, finns det två valmöjligheter för klubbarna; att antingen öka det egna kapitalet eller minska lönekostnaderna. Enligt Kesenne (2007) bedöms fotbollsklubbarna som nyttomaximerande, vilket betyder att fokus borde ligga på sportslig framgång och att vinna fotbollsmatcher. Spelarna och ledarna är de som är ansvariga för prestationen på planen och ses därför som de viktigaste komponenterna i en klubb. För nyttomaximerande lag blir det därför svårt att öka sitt eget kapital, då man sällan uppvisar positiva resultat i räkenskaperna. Detta resulterar i att en minskning av lönekostnaderna är det enda alternativet för fotbollsklubbarna att på kort sikt förbättra sin konsolideringsgrad. För att kunna lyckas med det krävs det att man bryter kontraktet eller säljer spelare för att således minska på personalomsättningen, något som leder till att man tvingas ta in billigare spelare som påverkar prestationen på fotbollsplanen. Ser man över de nio klubbar som blivit nedflyttade till Superettan mellan säsongerna 2016–2018, var 7 av dessa som blev nedflyttade bland de fem lagen som uppvisade svagast konsolideringsgrad under en säsong. Detta bevisar att slutsatserna dragna av Szymanski & Smith (1997) samt Barajas & Rodriguez (2010), gällande samband mellan lönekostnad och sportslig framgång, kan även knytas an till svensk fotboll.

5.4 Nettoomsättning

Variabeln nettoomsättning är relevant för att undersöka huruvida en klubbs förmåga att öka intäkterna från ett år till ett annat kan ha för påverkan på den sportsliga prestationen. Korrelationsanalysen som gjorts visar att variabeln inte har en stark korrelation till varken sportslig prestation under samma samt efterkommande säsong. OMSförändring uppvisade en korrelation med PPML samt PPML+1 på 0,105 respektive 0,133, siffror som betyder att variablerna är nästintill okorrelerade. En anledning bakom detta är att variabeln som valts fokuserar på intäktsökning från en säsong till en annan och inte på att undersöka klubbarnas intäkter i absoluta tal. Det är allmänt svårare för klubbar med en stor intäktsbas att rent procentuellt visa upp stora intäktsökningar från år till år jämfört med ”mindre” klubbar som har en nettoomsättning som är betydligt lägre. I intäktsberäkningarna har det dessutom tagits hänsyn till spelarförsäljningar, något som medför att klubbar vars operativa verksamhet inte

genererar enorma intäkter, kan sälja spelare vidare till andra klubbar och därmed förbättra de ekonomiska resurserna.

Enligt “the virtuous cycle” av Lago et.al. (2004) finns det ett direkt förhållande mellan sportsligt resultat och ekonomisk framgång som erhålls genom intäktsökningar. De fann empiriska bevis som förklarade att en högre intäktsnivå gör det möjligt för klubbar att köpa in bättre personal som således leder till bättre sportsliga resultat. En förbättring av den sportsliga prestationen leder i sin tur till att intäkterna ökar och det fortsätter i en cykel. Att detta inte kan förklaras av det data som samlats i denna studie behöver inte betyda att modellen inte är fullständig. Tvärtom visar detta prov på att ligor runt om i världen skiljer sig åt och att de makroekonomiska förutsättningarna samt intresset för andra ligor gör att pengaflödet inte är densamma. Att det dock förekommer extrema outliers från klubbar som uppnått framgång i Europa styrker slutsatserna som Rohde & Breuer (2016) samt Johansson (1994) drog i deras respektive studie. Rohde & Breuer fann ett positivt samband mellan intäkter och sportslig framgång, där författarna menade att införandet av tävlingar såsom Champions- och Europa League gjort att klubbarna ändrat deras ekonomiska incitament och därmed alltid försöka nå dessa turneringar. Johansson (1994) betonade att klubbarna verkar i en bransch där det finns olika sätt att generera intäkter men att detta är beroende av sportslig framgång. Malmö FF var under 2010-talet den klubb i Sverige som fått uppleva mest framgång i Europacupspel och detta syns även i räkenskaperna, där de mellan år 2009–2018 haft en total nettoomsättning på cirka 2,4 miljarder kronor. Detta kan jämföras med exempelvis Kalmar FF, som likt Malmö FF varit med i Allsvenskan under alla säsonger sedan 2009, haft en omsättning på ungefär 712 miljoner kronor. Malmö FF visar tydligt på att de varit den klubb i Sverige som bäst lyckats generera intäkter på olika sätt och detta främst genom de upplevda sportsliga framgångarna under det gångna decenniet.

5.5 Personalkostnader

Enligt Szymanski & Smith (1997) samt Barajas & Rodriguez (2010) är en klubbs personal och de kostnader som härrör till dessa ett av de viktigaste nyckeltalen som starkt kan kopplas till sportsliga resultat. En klubbs lönepolicy påverkar deras möjligheter till att attrahera de bästa spelarna och tränarna i fotbollsbranschen och således även påverka förutsättningarna för sportslig framgång. Den tredje hypotesen i studien syftar till att se huruvida personalkostnader och dess förhållande till de totala kostnaderna har en positiv påverkan på sportslig prestation.

Som det syns i tabell 3 och 4, finns det ett negativt samband mellan personalkostnader och de sportsliga mätvariablerna, något som visar prov på att ju större en klubbs personalkostnader är i förhållande till totala kostnader, desto sämre tenderar spelare att prestera. Skälet kan vara att lag som traditionellt sett betraktas som "större", tenderar att ha en större kostnadsbas, vilket även kopplas till vanligt företagande. För små start-ups är det en betydligt större sannolikhet att personalkostnaderna täcker en större del av de totala kostnaderna, medan det för de multinationella företagen ses som en liten del av flera andra större kostnader såsom marknadsföring, logistik samt lokalkostnader etc. Vidare, i regressionsanalysen framkommer det att variabeln inte är signifikant på 5%-nivån för PPML samt signifikant för PPML+1, vilket ger en indikation på att klubbar som uppvisar ett större förhållande mellan dessa kostnader har en viss tendens av att uppleva sämre sportslig prestanda nästkommande säsong.

5.6 Spelarförvärv

En variabel som uppvisat stark korrelation till de båda sportsliga mätvariablerna är FÖRVvOMS. I korrelationsanalysen uppvisar variabeln en stark korrelation till sportslig prestation under pågående säsong, där den även i regressionsanalysen är signifikant till en 99-procentig nivå för PPML. Spelarförvärv ses, tillsammans med lönekostnader, som en av de viktigaste pusselbitarna i ett fotbollslag, där förmågan att kunna köpa de bästa spelarna leder till att de sportsliga förutsättningarna förbättras (Szymanski & Kuypers, 1999). Att det råder en stark korrelation mellan de allsvenska klubbarnas spelarförvärv och sportsliga prestation, styrker detta Szymanski & Kuypers (1999) slutsatser om att klubbar torde vara mer benägna att investera en större del av intäkterna på spelarköp för att uppnå sportslig framgång.

Vidare, i korrelationsmatrisen är spelarförvärv inte starkt korrelerad med sportslig prestation efterkommande säsong. Att så är fallet kan bero på att investeringar en klubb gör på spelare tenderar att ha en större effekt på den sportsliga prestationen under pågående säsong jämfört med den efterkommande. Detta är ett logiskt påstående eftersom spelare som köps in kan ha en direkt effekt på ett lag men kan inför nästa säsong säljas vidare till andra klubbar. Däremot, enligt regressionsanalysen är variabeln signifikant gentemot sportslig prestation, något som påvisar att spelarförvärv ändå kan ge en bidragande förklaring till hur ett lag presterar rent sportsligt. Dock måste det tilläggas att detta kan ge en missvisande bild då klubbar idag inte behöver lägga en summa pengar på en spelare. Istället kan de, med hjälp av Bosman-fallet från år 1995, signera kontraktslösa spelare helt gratis. Som en följd av detta kommer dessa spelare

inte att finnas med i beräkningarna kring spelarförvärv, men kan med de fotbollsmässiga kvaliteterna bidra rent sportsligt som gör att klubben kan uppnå nationell samt internationell framgång.

6. Slutsats

Denna studie undersöker huruvida ekonomiska resurser har för påverkan på sportslig prestation. I linje med tidigare forskning visar denna studie att det finns starka samband mellan de båda faktorerna och att en klubbs ekonomiska förutsättningar spelar en betydande roll i lagets prestation på fotbollsplanen. Av de framkomna resultaten kan man se att det finns vissa variabler som har ett högre förklaringsvärde och starkare anknytning till sportslig prestation jämfört med andra och att dessa har en avgörande roll i klubbarnas förmåga att attrahera de bästa spelarna och tränarna. Utifrån de resultat som presenterats och det analys som gjorts kan följande slutsatser dras;

- Det finns ett tydligt samband mellan sportslig prestation och nyckeltal som berör klubbens personal såsom personalkostnader, konsolideringsgrad samt spelarförvärv, något som ligger i linje med slutsatserna gjorda av Szymanski & Smith (1997), Szymanski & Kuypers (1999) och Barajas & Rodríguez (2010),
- Soliditet betraktas som en variabel som är mindre relevant för fotbollsklubbars prestation på fotbollsplanen, där klubbarnas val av finansiering spelar mindre roll.
- Den ett-åriga tidsförskjutna variabeln ger snarlikt resultat som PPML och förklaras av att klubbarnas prestation ena säsongen tenderar att vara tämligen lik med resultaten i den nästkommande.
- Omsättningsförändring är varken signifikant eller starkt korrelerat med sportslig prestation för urvalet av allsvenska klubbar och ses därmed inte som en bidragande faktor till fotbollsmässig framgång.

7. Begränsningar och förslag till vidare forskning

Denna studie ger en inblick i sambandet mellan ekonomi och sportslig prestation för svenska fotbollsklubbar. Studien är däremot föremål för några begränsningar som kräver en noggrann tolkning av resultaten och gett upphov till idéer om områden som är lämpliga för vidare studier. Finansiella data som använts i studien var begränsad mot de siffror som Svenska Fotbollsförbundet publicerat i sina rapporter, vilket medfört att flertalet nyckeltal blivit exkluderade. Dessutom har risken för multikollineariteten setts som ett stort problem vad gäller val av ekonomiska variabler som kan förklara sportslig prestation. Då ekonomiska variabler för fotbollsklubbar är relativt kopplade till varandra vore det bra att undersöka andra infallsvinklar där man tar hänsyn till andra ekonomiska variabler som kan ge ett högt förklaringsvärde. Vidare har denna studie inte tagit hänsyn till klubbarnas associationsform,

något som skulle vara intressant för framtida forskning att undersöka. Om en klubb är börsnoterad, vad har klubben för sportsliga krav och målsättningar jämfört med en ideell idrottsförening och vad har detta för påverkan på kraven utifrån? Dessutom, att undersöka klubbarnas geografiska position och de möjligheter som finns för storstadsklubbar och svårigheterna för de lokala klubbarna skulle vara givande. Att även studera det Svenska Fotbollsförbundet och de regler som finns för klubbar som spelar i Sverige, inte minst regeln om 51% medlemsägande samt positivt eget kapital, skulle kunna ge en bild över skickligheten i Allsvenskan och hur det skiljer sig åt från resterande ligor runt om i världen.

Källförteckning

Akhilesh, A. 2013, "Corporate Governance in Football Clubs", *MISB Bocconi*, pp. 1-8

Andreff, W., & Staudohar, P. 2000, "The evolving model of professional sport finance", *Journal of Sports, International Journal of Business and Management*, pp. 257-276

Barajas, A. Fernández-Jardón, C. M, & Crolley, L. 2005, "Does Sports Performance Influence Revenues and Economic Results in Spanish Football?" pp. 1-19

Barajas, Á. Rodríguez, P. 2010, "Spanish Football Clubs Finances: Crisis and Player Salaries". *International Journal of Sport Finance*, pp. 52–66

Bornebusch, F. Theorin, A. 2018, "Sambandet mellan Sportslig Framgång och Ekonomisk Ställning för Fotbollsklubbar i Allsvenskan", pp. 1–31

Carlsson-Wall, M. Kraus, K. Messner, M. 2016, "Performance Measurement Systems and The Enactment of Different Institutional Logics: Insights from a Football Organization", *Management Accounting Research*, pp. 45-61

Croci, O. Ammirante, J. 2011, "Soccer in the age of globalization", *Peace Review*, pp. 499-504

Daoud, J. 2017, "Multicollinearity and Regression Analysis", *J. Phys.: Conf. Ser.* 949 012009, pp. 1-6

Dartmouth University, "Always Control for Year Effects in Panel Regressions!", <https://www.dartmouth.edu/~ethang/Lectures/Class17/Always%20Control%20for%20Year%20Effects%20in%20Panel%20Regressions.pdf>

Dejonghe, T. 2008, "The Importance of Market Size in The Consumer Service Professional Football: The Belgian Case", pp. 1-3

Dimitropoulos, P. 2014, "Capital Structure and Corporate Governance of Soccer Clubs: European Evidence", *Management Research Review*, pp. 658-678

Dimitropoulos, P. Limperopoulos, V. 2014, "Player Contracts, Athletic and Financial Performance of the Greek Football Clubs", *Global Business and Economics Review*, pp. 123-141

Eckerström, J. Johansson, M, Jörning, S. 2003, "Elitlicensens Ekonomikriterier", pp. 1–43

Econterms, "Defining Omitted Variables Bias", 2020-01-29,
<https://www.thoughtco.com/defining-omitted-variables-bias-1146179>

Eneroth, B. 2005, "Hur Mäter Man Vackert", *Stockholm: NoK Elib distributör*

Fogis, "Analys av Allsvenska Klubbarnas Ekonomier", 2009–2018, *Svenska Fotbollsförbundet*. <https://fogis.se/medieservice/dokumentbank/ekonomi/>

Graham, S. Goldblatt, J. Neirotti, L. 2001, "The Ultimate Guide to Sports Marketing", *McGraw-Hill Education*

Heale, R. Twycross, A. 2015, "Validity and Reliability in Quantitative Research", *Evidence-Based Nursing*, pp. 66-67.

Johansson, M. 1994, "Sport & Pengar", *Farsta: SISU idrottsböcker*, pp. 1–96

Karlsson, J. Franklin S. 2014, Hur Allsvenska Fotbollsöreningar Hanterar Sportslig och Ekonomisk Framgång", pp. 1–78

Kay, M. 2017, "When It Comes To Your Financial Success: What Is The Meaning Of 'More' Vs. 'Less'?", *Forbes* <https://www.forbes.com/sites/michaelkay/>

Kesenne, S. 2007, "The Peculiar International Economics of Professional Football in Europe". *Scottish Journal of Political Economy*, pp. 388-399

Lago, U., Baroncelli, A., & Szymanski, S. 2004, "Il Business del Calcio", *Rivista di Diritto ed Economia dello Sport, Centro di diritto e business dello Sport*, pp. 123-129

- Lindvall, O. Åkesson, R. 2007, "Intranät som Informationssystem", pp. 12–13
- McNamara, P. Sasson, A. 2013. "Competing Business Models, Value Creation and Appropriation in English Football". *Long Range Planning*, pp. 475-487
- Olson, H-E. Sund, B. 2002, "Sports Management i Europa och USA", *Farsta: Sveriges riksidrottsförbund*.
- Paiva, A. 2010, "Hypothesis Testing", *University of Utah*
- Penti, L. Zampella, A. & Maffei, M. 2017, "Financial Versus Sports Performance: The Missing Link", *International Journal of Business and Management*, Vol. 12, pp 36-37
- Pereira, T. 2018, "The Relation of Financial Performance and the Sports Performance in Football Clubs", *Faculdade de economia universidade de Porto*, pp. 1-33
- Peterson, T. 2003, "Kommers och Professionalism: Idrott och Samhälle", pp. 21–24
- Ratten, V. 2010, "The future of sports management: A Social Responsibility, Philanthropy and Entrepreneurship Perspective", *Journal of Management & Organization*, pp 487-494
- Rey, A. Santelli, F. 2017, "The Relationship Between Financial Ratios and Sporting Performance in Italy's Serie A", *International Journal of Business and Management*, pp. 53-63
- Rohde, M. Breuer, C. 2016, "Europe's Elite Football: Financial Growth, Sporting Success, Transfer Investment, and Private Majority Investors", *Institute of Sport Economics and Sport Management*, pp 1-20
- Rosopa, P. Schroeder, A. 2013, "Managing heteroskedasticity in general linear models", *Psychological Methods*, pp. 335-351
- Ross, C. Winn, C. Wood, C. & Hammond, T. 2019, "Football Money League", *Deloitte*, pp. 2-54

Samagaio, A., Couto, E., & Caiado, J. 2009, “Sporting, Financial and Stock Market Performance in English football: An Empirical Analysis of Structural Relationships”, *Centre for Applied Mathematics and Economics*, pp. 1-41

Solberg, H. Haugen, K. 2010, “European Club Football: Why Enormous Revenues are not Enough?”, *Department of Economics, Molde University College*, pp 330-331

Szymanski, S. 1998. “Why is Manchester United so Successful?”, *Business Strategy Review*, pp. 48-54

Szymanski, S. & Kuypers, T. 1999, “Winners and Losers – The Business Strategy of Football”

Szymanski, S. Smith, R. 1997, “The English Football Industry: profit, performance and industrial structure”, *International Review of Applied Economics*, pp. 135-153

Västerbottenkuriren, “Fotbollen Störst i Världen”, 2013-03-15, , <https://www.vk.se/2013-03-15/fotbollen-storst-i-varlden>

Bilagor

Appendix 1

Lista av urval

AIK	AFC ESKILSTUNA	IF BROMMAPOJKARNA	DALKURD FF
DJURGÅRDENS IF	IF ELFSBORG	FALKENBERGS FF	GAIS
GEFLE IF FF	GIF SUNDSVALL	HALMSTADS BK	HAMMARBY IF
HELSINGBORGS IF	BK HÄCKEN	IFK GÖTEBORG	IFK NORRKÖPING
JÖNKÖPING SÖDRA IF	KALMAR FF	MALMÖ FF	MJÄLLBY AIF
IK SIRIUS	SYRIANSKA FC	TRELLEBORGS FF	ÅTVIDABERGS FF
ÖREBRO SK	ÖRGRYTE IS	ÖSTERS IF	ÖSTERSUND FK

Appendix 2

Multikollinearitet - VIF score

Beroende variabel: PPML

	VIF-värde
SOLI	1,648
KONS	1,353
OMSförändring	1,145
PERSvKOST	1,493
FÖRVvOMS	1,253

Beroende variabel: SOLI

	VIF-värde
KONS	1,213
OMSförändring	1,140
PERSvKOST	1,242
FÖRVvOMS	1,244

Beroende variabel: KONS

	VIF-värde
SOLI	1,477
OMSförändring	1,138
PERSvKOST	1,442
FÖRVvOMS	1,253

Beroende variabel: OMSförändring

	VIF-värde
SOLI	1,641
KONS	1,345
PERSvKOST	1,493
FÖRVvOMS	1,249

Beroende variabel: PERSvKOST

	VIF-värde
SOLI	1,371
KONS	1,307
OMSförändring	1,145
FÖRVvOMS	1,240

Beroende variabel: FÖRVvOMS

	VIF-värde
SOLI	1,636
KONS	1,353
OMSförändring	1,142
PERSvKOST	1,478